

Ingemanns Ø

I 1700 tallet stak øen kun frem af søens vand som en ganske lav sivø, og det skyldes professoren i statsvidenskab Andreas Schytte, at den kunne tages i anvendelse. Han boede i en pavillon, der langt senere fik navnet Ingemanns Hus. Han fik den idé at inddæmme øen og opføre et lysthus derude. Måske opførte han også en bro, men det vides ikke.

Indtil år 1900 havde øen navn efter professor Borchs enke: Fru Borchs ø. Efterhånden blev det helt afløst af det nu kendte navn, Ingemanns Ø. Fru Borch boede i Ingemanns hus fra 1805 til 1822. B. S. Ingemann flyttede ind i 1822 nogle år efter den store brand. Familien boede der indtil Lucie Ingemanns død i 1868.

Der skete store ændringer i søens vandstand ved forskellige lejligheder, og øen ville næppe være at se, hvis ikke den var forhøjet med byggeaffald fra den store oprydning efter branden. Ingemanns have gik helt ned til søen og beretninger fortæller, at digteren jævnligt gik ud på øen, hvor der var fred og ro til at skrive.

I starten af 1860'erne begyndte man at omskabe Akademihaven til det åbne engelske haveanlæg, vi kender i dag. Lucie Ingemann måtte afstå en del af haven ned mod søen, så det blev muligt for offentligheden at spadserere langs søbredden.

Hjortnæshus

Indtil 1950'erne var Hjortnæshus (Parnasvej 2) et almindelig kendt og benyttet udflugtssted for Sorøborgerne. Sådan var det i godt 100 år. Der kunne sagtens være mere end 100 mennesker på en god søndag.

Hjortnæshus var stedet, hvor man kunne købe "vand på maskine", og det blev efterhånden et almindeligt "traktørsted". Under 2. verdenskrig måtte man selv medbringe flæsket til stedets så kendte æggekage. I haven og ved søbredden var der borde og bænke. Inde i skoven var der bomme og krybber, hvor de kørende gæster kunne opstalde deres heste. I haven var der en lem til et hul i jorden. Her opbevarede øl og snaps, så de var kolde.

Nuværende hus blev bygget i 1850. Ved ombygningen i 1918 byggedes et udhus/stald. Jorden blev dyrket som landbrug, men senere blev den tilplantet med skov. Samtidig med husets opførelse blev der bygget en muret brønd. Der blev først lagt vand ind efter 1960. I synsprotokollen kaldes stedet "Frederiksyndest" I denne benævnes huset også som "Ledvogterboligen i Hjortenæsskov".

Ægir

Ægir har sit navn efter det lille næs, der engang hed Snogholm. Skovløberhuset Ægir hed oprindeligt Hallsminde. Det blev bygget i 1857 med et stuehus samt en stald. Iflg. et kort fra 1851 har der her ligget et hus før, som formentlig er brændt. Der hørte 4 tdr. land til. Først i 1949 benævnes stedet Ægir i synsprotokollen. Ud for huset ligger et lille næs, kaldet snogekrogen. Stedet var en lokalitet, hvor man kunne købe kaffe for en billig penge, hvis man selv havde bønner med.

Ægir var meget besøgt af akademieleverne. De havde 4-5 km at gå, men turen foregik ofte i båd. Det blev et af akademisternes fristeder, når de trængte til lidt privatliv. Det var også et yndet mål for sommer- eller søndagsudflugten for byens og senere for omegnens beboere. Med tiden begyndte myndighederne at interessere sig for alle disse uofficielle restauranter, hvilket medførte at alle lukkede i 1950'erne.

Ægir har fået navn af akademieleverne. Legenden fortæller, at to drenge fra akademiet sad på en bænk på en pynt (Snogholm) ved Sorø Sø, hvor der var meget smukt. De døbte stedet Ægir og skar navnet i bænken ryg.

Tæt ved ligger øen Ran, der nu er vokset sammen med bredden. Ægir er havets gud og Ran hans datter. Ægir og Ran var også navnene på Parnasbådene, som sejlede de besøgene over Sorø Sø til vestbredden. Ægir sank i 1970 ud for Parnas. Ran sejler stadig – i Skælskør.

Parnas

Parnasbanken er en morænebakke dannet af grus, sten og ler. Den blev dannet for 15-20.000 år siden, da store isbræer formede det danske landskab, herunder også dalstrøgene hvor Sorøsøerne skulle opstå. Parnas er navnet på banken, men navnet blev senere overført til de skiftende traktørsteder, som kom til at ligge ved dens fod. Parnas blev et yndet udflugtsmål om sommeren for Sorøborgerne og ikke mindst akademisterne, som havde et fristed her.

Parnas er beskrevet mange steder. Det var samlingsstedet for hele Midtsjælland med arrangementer for tusindvis af mennesker. I restaurantens storhedstid, som begyndte i 1910, kunne den tage 1250 kuverter. Allerede fra 1745 omtales stedet, og fra 1861 averterede man med dans.

Indtil 1898 ejedes Parnasgården af en enkefrue, hos hvem der kunne købes forfriskninger. Nye ejere opførte den nuværende Parnasgård, og i samme tidsrum blev der opført en pavillon på Ægir. 12. august 1900 brændte bygningerne, og der blev bygget en ny restaurationsbygning. Samtidig lod man Ægirpavillonen indgå i byggeriet. Den blev trukket over isen en vinterdag af to spand heste, og det tog kun seks minutter. For interesserede fortæller Frede Lerche Madsen om sine 32 år som restauratør på Parnas i bogen "Parnas – perlen ved Sorø Sø". Restauranten Parnas blev opgivet som udflugtsmål i 1970. Efter et lynnedslag brændte restauranten, og den blev ikke genopbygget. Også Parnasbådenes sejlads blev indstillet.

Nogle husker måske den bagvedliggende Eventyrhave? Haven startede sidst i 1960'erne. Her var alt for børn og barnlige sjæle. En gratis tur i havens tog var med i billetprisen. I forskellige tableauer kunne man møde Klods Hans, Snehvide og de 7 små dværge,

Fyrtårnet, Rødhætte og de andre kendte eventyrfigurer. Det var gratis at høre alle eventyrerne. Der var go-cartbane, lykkebrønd, skydebane og meget mere. Eventyrhaven kunne ikke overleve lukningen af Parnas efter branden i 1970, og den måtte lukke i 1972, dels pga. af ændrede udflugtsvaner, og dels fordi sejladsen var ophørt.

Elsebeth Kirkevang
26/2 2007